

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої ради
комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
25 лютого 2021 року № 8

Введено в дію 31.03.2023 №58/од
Наказ ректора Хортицької
національної академії

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 053 Психологія
для вступників на основі
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

2023

Укладачі:

Бочелюк В.Й., доктор психологічних наук, професор

Турубарова А.В., кандидат психологічних наук, доцент

Кудінова М.С., кандидат психологічних наук

Рецензент:

Мамічева О.В., доктор психологічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Розділ I. Програма вступного іспиту з дисципліни «Загальна психологія».....	6
Розділ II. Орієнтовний перелік теоретичних та практичних завдань.....	10
Розділ III. Критерії оцінювання знань вступників.....	18
Розділ IV. Список рекомендованої літератури.....	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування із дисципліни «Загальна психологія» проводиться для вступу на денну форму навчання другого курсу осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, освітній ступінь бакалавра, для здобуття ступеня бакалавра з метою встановлення наявного рівня знань, умінь щодо питань функціонування та проявів психіки людини, особистості, формування загальної психологічної культури та компетентності студентів, їх готовності до професійної діяльності.

Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену дистанційно в режимі відео-конференції із застосуванням конференц-зв'язку Zoom.

В ході фахового випробування абітурієнти мають відповісти на два теоретичних запитання та виконати одне практичне завдання, що полягає у розв'язанні психологічної ситуації. Завдання фахового випробування мають проблемний характер.

Зміст завдань в повній мірі відповідає програмним вимогам, які висуваються до підготовки фахівців за спеціальністю 053 Психологія. Питання складені з урахуванням вимог до професійної підготовки майбутніх практичних психологів.

Курс загальної психології складається з таких модулів:

Модуль 1. Загальні питання психології

Модуль 2. Психічні процеси та стани

Модуль 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності

При розгляді теоретичних питань вступнику необхідно продемонструвати: повноту та структурованість знання навчального матеріалу із дисциплін; ґрунтовний аналітичний виклад навчального матеріалу, уміння наводити аргументи та приклади при доведенні наведених теоретичних положень; чіткість, лаконічність, логічність та послідовність відповідей на поставлені питання.

Вступник має виявити системні знання з таких питань, як: знання предмету, принципів та методів психології як науки; структури та логіки побудови психології, її зв'язку з іншими науками, предметів вивчення її основних галузей; визначення понять «психіка», «свідомість», їх функцій та структури; змісту і механізмів роботи інтелектуальної, афективної та вольової сфер особистості; характеристики понять «індивід», «особистість», «індивідуальність», «діяльність»; специфіки розвитку та проявів психічних властивостей людини.

При виконанні практичних завдань вступник повинен

продемонструвати здатність до застосовування теоретичних положень при розв'язанні завдань практичного характеру, а саме до:

- вміння використовувати теоретичні знання та практичні навички із загальної психології для аналізу й діагностики власних особливостей особистісної та пізнавальної сфери;

- вміння аналізувати науково-методичну літературу з питань загально-психологічної проблематики;

- вміння укладати схему базового психологічного дослідження з доббором адекватних методів та методик;

- здатність диференціювати прояви типових та індивідуальних психологічних особливостей суб'єктів дослідження;

- здатність використовувати знання, уміння і навички з психології в професійній діяльності практичного психолога;

- здатність розуміти та пояснювати психічні процеси та властивості;

- здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію.

Критерії оцінювання знань абітурієнтів на фаховому випробуванні визначаються за шкалою ЄКТС.

РОЗДІЛ І. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Модуль 1. Загальні питання психології

Тема 1. Психологія як наука

Психологія як наука та навчальна дисципліна. Огляд історії виникнення та становлення психології. Зміст міфологічного, філософського і наукового етапів розвитку психології. Предмет та завдання психології на сучасному етапі розвитку суспільства. Джерела психологічних знань. Поняття про побутову та наукову психологію. Сучасна система психологічних знань, предмети вивчення теоретичних та практичних галузей психології. Місце психології в системі науки. Поняття психіки, її функції та структура.

Тема 2. Філософські та фізіологічні питання психології

Основні філософські питання в контексті їх психологічного тлумачення. Ідеалізм та матеріалізм про походження психіки та матерії. Проблема можливості та адекватності пізнання людиною світу та себе. Сутність теорії психічного відображення. Особливості психічного відображення людини. Фізіологічні основи психічної діяльності. ВНД як основа функціонування психіки.

Тема 3. Свідомість

Поняття свідомості, диференціація понять психіки та свідомості. Зміст ідеалістичного та матеріалістичного тлумачення поняття «свідомість». Пізнавальна, регулятивна, рефлексивна, прогностична, комунікативна, креативна функції свідомості. Структура свідомості, її релятивний характер. Зміст та вияви компонентів свідомості – знань, цілеспрямованості діяльності, ставлень, самосвідомості. Рівні вияву психіки людини. Диференціація свідомих та неусвідомлюваних аспектів психіки людини. Філогенетичні та онтогенетичні фактори формування свідомості.

Тема 4. Психологічне дослідження

Поняття про психологічне дослідження, його функції та принципи здійснення. Характеристика етапів процесу психологічного дослідження. Класифікація методів психологічного дослідження.

Модуль 2. Психічні процеси та стани

Тема 5. Відчуття

Поняття про чуттєвий рівень пізнання людиною дійсності. Відчуття як базовий пізнавальний процес. Зміст пізнавальної, орієнтувальної й захисної функцій відчуттів. Поняття сенсорної депривації. Робота аналізаторів – фізіологічна основа відчуттів. Класифікація видів відчуттів і їх характеристика. Явище взаємодії відчуттів. Основні сенсорні властивості

людини.

Тема 6. Сприймання

Поняття про сприймання, його значення та фізіологічна основа. Характеристика видів сприймання. Аналіз основних властивостей сприймання. Проблема адекватності сприймання людиною навколишньої дійсності. Роль сприймання у пізнанні людиною дійсності.

Тема 7. Увага

Поняття про психічні стани, їх ознаки. Увага як стан свідомості, її функції та фізіологічні основи. Види уваги за спрямованістю та активністю свідомості. Статичні та динамічні властивості уваги. Проблема неуважності, її причини та способи подолання.

Тема 8. Пам'ять

Поняття про пам'ять як пізнавальний процес, її роль в психічній діяльності людини. Наукові підходи до визначення механізмів роботи пам'яті – психологічні та фізіологічні теорії мнемічної діяльності. Класифікація видів пам'яті за об'єктом, тривалістю збереження матеріалу, активністю свідомості. Процеси пам'яті, їх функції та механізми роботи. Мнемічні якості людини.

Тема 9. Мислення

Поняття про раціональний рівень пізнання. Мислення як пізнавальний процес, його специфіка та функції. Опосередкований та узагальнений характер розумової діяльності людини. Фізіологічні основи мислення. Поняття про види, форми та операції мислення. Характеристика простих та складних операцій мислення людини. Види мислення: альтернативні класифікації. Поняття про вербальні та невербальні форми мислення, їх зміст. Індивідуальні розумові якості людини. Поняття про інтелект. Роль мислення в інтелектуальній діяльності людини.

Тема 10. Мовлення

Поняття про мову та мовлення як психологічні категорії. Функції мови та мовлення в психічній діяльності людини. Види мовлення та їх характеристика. Розвиток мовлення в процесі формування особистості.

Тема 11. Уява

Поняття про уяву як специфічний пізнавальний процес, її функції. Види уяви та їх характеристика. Механізми створення нових образів уявою. Роль уяви в творчій діяльності людини.

Тема 12. Емоції та почуття

Поняття про афективну сферу психіки, її функції для особистості. Позитивні та негативні наслідки дії афективного простору особистості.

Взаємозв'язок афективної сфери з іншими проявами психіки людини. Емоції та почуття, їх диференціація. Фізіологічні основи переживання емоцій та почуттів, їх вісцеральні та експресивні прояви. Види емоцій та почуттів: альтернативні класифікації. Характеристика типових емоційних станів людини. Поняття афективної культури особистості, її виховання.

Тема 13. Воля

Поняття про волю як психологічну категорію, її функції в психічній діяльності людини. Фізіологічні основи вольової регуляції. Аналіз вольових дій. Вольові якості особистості.

Модуль 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності

Тема 14. Особистість

Диференціація та співвідношення понять «індивід», «особистість», «індивідуальність». Психологічна структура особистості, її релятивізм та функціональне призначення. Аналіз факторів формування особистості в онтогенезі. Особистість як суб'єкт та об'єкт соціальної взаємодії. Поняття про соціальні ролі особистості, характеристика їх ознак та видів.

Тема 15. Самосвідомість особистості

Поняття про самосвідомість. Функції самосвідомості в психічній діяльності людини. Структура самосвідомості. Образ «Я» – центральний компонент структури самосвідомості, його зміст та вияви. Рефлексія як механізм самоусвідомлення та самоаналізу. Самооцінка, її види та механізми формування. Проблема впливу самооцінки на психічне здоров'я особистості. Поняття про рівень домагань. Психологічний захист, його зміст та призначення. Робота конструктивних та деструктивних механізмів психологічного захисту.

Тема 16. Діяльність

Поняття про діяльність, її функції та фізіологічні основи. Психологічна структура діяльності. Аналіз базових психологічних результатів діяльності. Основні онтогенетичні види діяльності людини.

Тема 17. Темперамент і характер

Поняття про темперамент як індивідуальну психічну властивість людини. Проблема типології темпераментів. Властивості темпераменту. Проблема корекції проявів темпераменту людини.

Поняття про характер як психічну властивість особистості. Огляд історії розвитку характерологічних вчень. Фізіологічні основи формування та вияву характеру. Місце характеру в загальній структурі особистості, його зв'язок з темпераментом. Структура рис характеру. Проблема співвідношення індивідуального та типового у характері. Поняття акцентуації рис характеру. Механізми формування характеру в онтогенезі. Поняття національного

характеру.

Тема 18. Здібності

Поняття про здібності, їх природу. Види здібностей та їх характеристика. Кількісний та якісний вияв здібностей. Рівні розвитку здібностей. Проблема виявлення й розвитку здібностей.

РОЗДІЛ II. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Теоретичні завдання:

1. Охарактеризуйте психологію як науку та навчальну дисципліну. Розкрийте предмет та завдання психології.
2. Охарактеризуйте історію виникнення та становлення психології.
3. Розкрийте поняття психіки. Охарактеризуйте рівні розвитку психіки.
4. Охарактеризуйте функції психіки.
5. Охарактеризуйте структуру психіки.
6. Розкрийте поняття свідомості.
7. Охарактеризуйте функції свідомості.
8. Охарактеризуйте структуру свідомості.
9. Розкрийте зміст та охарактеризуйте вияви компонентів свідомості. Проаналізуйте свідомий та несвідомий рівні психіки.
10. Розкрийте поняття про психологічне дослідження, охарактеризуйте його принципи та етапи.
11. Класифікуйте методи психологічного дослідження.
12. Охарактеризуйте відчуття як базовий пізнавальний процес. Назвіть функції відчуттів.
13. Розкрийте фізіологічну основу відчуттів, надайте класифікацію відчуттів.
14. Назвіть та охарактеризуйте основні сенсорні властивості людини.
15. Розкрийте поняття про сприймання, взаємозв'язок сприймання та відчуттів. Охарактеризуйте фізіологічну основу сприймання.
16. Назвіть та охарактеризуйте види та властивості сприймання.
17. Охарактеризуйте індивідуальні особливості сприймання.
18. Розкрийте поняття про увагу. Охарактеризуйте функції та критерії уваги.
19. Розкрийте фактори, що сприяють привертанню уваги.
20. Охарактеризуйте властивості уваги. Проаналізуйте причини неуважності.
21. Розкрийте поняття пам'яті. Охарактеризуйте функції пам'яті.
22. Охарактеризуйте види пам'яті.
23. Назвіть та охарактеризуйте процеси пам'яті.
24. Проаналізуйте основні мнемічні якості.
25. Охарактеризуйте мислення як пізнавальний процес, визначте його особливості та функції.
26. Охарактеризуйте види мислення.
27. Назвіть та охарактеризуйте форми мислення.
28. Охарактеризуйте мисленнєві операції.
29. Охарактеризуйте індивідуальні розумові якості людини.
30. Розкрийте та порівняйте поняття про мову та мовлення. Назвіть

та охарактеризуйте функції мовлення.

31. Охарактеризуйте фізіологічні механізми мовлення.
32. Назвіть та охарактеризуйте процеси мовлення.
33. Назвіть та охарактеризуйте види мовлення.
34. Розкрийте поняття уяви як специфічного пізнавального процесу, назвіть її функції.
35. Охарактеризуйте види уяви, дайте їх характеристику.
36. Охарактеризуйте механізми створення образів уяви. Визначте роль уяви в процесі творчості.
37. Охарактеризуйте емоції та почуття, назвіть особливості їх вияву.
38. Розкрийте види емоцій та почуттів.
39. Охарактеризуйте форми переживання емоцій та почуттів.
40. Розкрийте поняття волі, визначте її функції.
41. Сформулюйте критерії та види вольових дій.
42. Охарактеризуйте вольові якості особистості.
43. Розкрийте поняття особистості. Проаналізуйте співвідношення понять «індивід», «особистість», «індивідуальність».
44. Дайте поняття про самосвідомість, охарактеризуйте стадії розвитку самосвідомості.
45. Охарактеризуйте функції та структуру самосвідомості.
46. Розкрийте поняття «Я-концепції». Охарактеризуйте рівні образу «Я».
47. Дайте визначення поняттям «рефлексія», «самооцінка». Охарактеризуйте види та фактори, що впливають на формування самооцінки.
48. Дайте визначення та охарактеризуйте рівень домагань.
49. Визначте психологічний захист, охарактеризуйте його зміст та призначення. Проаналізуйте конструктивні та деструктивні механізми психологічного захисту.
50. Розкрийте поняття «діяльність», охарактеризуйте її функції.
51. Охарактеризуйте структуру діяльності.
52. Охарактеризуйте засоби діяльності. Проаналізуйте механізм формування навички.
53. Охарактеризуйте основні види діяльності.
54. Розкрийте поняття «темперамент». Дайте характеристику типів темпераменту.
55. Охарактеризуйте типи вищої нервової діяльності як фізіологічну основу темпераменту.
56. Розкрийте поняття «характер», охарактеризуйте його зв'язок з темпераментом.
57. Розкрийте структуру рис характеру.
58. Розкрийте поняття акцентуації характеру. Дайте класифікацію акцентуацій характеру.
59. Розкрийте поняття «здібності», охарактеризуйте їх природу та види.

60. Проаналізуйте механізми розвитку здібностей.

Практичні завдання:

1. *Визначте види відчуттів, що фігурують у наведеному нижче прикладі.*

Перед сходом сонця прохолода, а він босоніж, без кепки. Шкіра у хлопчика стала пухирчаста, губи посиніли, він зіщулився, намагаючись глибше засунути руки у кишені...

2. *Які властивості сприймань яскраво виявляються в поданому нижче прикладі?*

Незнайома жінка серед чоловіків, зовні не різко відмінних один від одного, буде сприйнята яскравіше, ніж тоді, коли вона буде в гурті інших жінок.

3. *Визначте, який студент краще запам'ятає оповідання, якщо врахувати, що здатність запам'ятовування в них однакова? Відповідь аргументуйте.*

Двоє студентів почали зачувати оповідання.

– Ой, яке велике! Тут сидіти і сидіти, — сказав один.

– Зовсім не таке вже й велике, швидко зробимо, — відповів інший.

4. Ілюструючи роботу людської пам'яті, дослідник навів для прикладу майстерню, в якій столяр виготовляє шафи. Всі необхідні матеріали зберігаються на полицях, розташованих уздовж стін. Потрібне на певному етапі (інструменти, обстругані дошки) столяр бере з полочки і кладе на верстак, залишаючи вільне місце для роботи. Коли на верстаку виникає безладдя, столяр може розкласти всі предмети окремими купками, що дає змогу розмістити більше матеріалу. Якщо ж купок стає занадто багато, дещо починає падати на підлогу, тому майстер може покласти деякі предмети знову на полочку.

Про які види пам'яті йдеться в даній задачі?

5. *Про які якості розуму йдеться в наведеному описі? «Він мав ґрунтовні знання в царині як соціальних, так і природничих наук, і вмів цими знаннями користуватися. У досліджуваних явищах він прагнув віднайти їх сутність, з'ясувати основні причини, зв'язки».*

6. *Чи впливають голосові характеристики тих, хто говорить на розуміння слухачів? Визначте для кожного випадку «психологічне забарвлення» мовного сприйняття.*

Карбувати; прошипіти; мляво пробубоніти; промимрити; у голосі «метал»; канючити; заскавчати; гаркнути; «на мові – мед»; пропищати; верещати; вимовити свистячим шепотом; прошепелявити; вимовити солодкувато-задушевно; говорити манірно; «прогарчати»; «оксамитовий голос»; «дерев'яний голос»; «здавлений голос»; «янгольський голос»; «пронявкав»; «прогавкав»; «задзюркотав»; «прошамкав»; заковтувати закінчення; «тріщить»; «щебече»; «ворочає» слова; «щідить» крізь зуби; «кидає» слова.

7. Віка сиділа за кермом новенького, щойно придбаного автомобіля, раділа вдалій покупці і згадувала свої перші кроки самостійної (з правами

водія) практики управління автомобілем. Тоді на честь отримання прав батько дозволив їй відвезти їх з мамою та молодшим братом на дачу на його машині. Як же ж вона хотіла показати їм свою вправність, але, на жаль, рухи її були невпевненими, іноді різкими і зайвими, хоча до цього в неї виходило краще. Зараз присутність батьків чи знайомих не викликає погіршення управління, навіть, якщо з'являються бажання справити на них враження.

Поясніть причини зміни якості діяльності з точки зору психології.

8. Окуляри було винайдено ще в дохристиянські часи, а потім в епоху Відродження; явище радіоактивності спочатку відкрив Ньєпс, а після нього (в 1896 році) Беккерель. Принаймні двічі винаходили: паровоз, повітряну кулю, підводний човен, кондиціонер.

Як пояснити ці випадки? Що вони дають для розуміння сутності уяви?

9. Школяр, підкоряючись вимозі батьків, відірвався від телевізора, по якому демонструвався цікавий фільм, і сів виконувати домашнє завдання. Примушуючи себе, він розв'язав спочатку одну, а потім і другу задачу. Проаналізувавши хід розв'язування, він виявив алгоритм побудови задач цього типу і взявся застосовувати його щодо інших. Школяр так захопився цим заняттям, що не почув, як мати покликала його вечеряти.

Як цей приклад характеризує увагу? Динаміку яких видів уваги можна простежити у цьому випадку?

10. Реєстрація проявів емоцій у японських і американських студентів при перегляді гостросюжетного фільму показала, що вони практично однаково реагують на емоціогенні ситуації. Проте під час бесіди про цей фільм американці демонстрували ті самі емоції, тоді як японці маскували негативне ставлення до певних героїв увічливими посмішками.

Про що свідчать виявлені відмінності? Як вони характеризують природу емоцій?

11. Серед наведеного нижче переліку почуттів визначте, які відносяться до моральних, які до естетичних, а які — до інтелектуальних?

Почуття гумору, радість пізнання, кохання, огида, почуття нового, любов до краси, допитливість, совість.

12. Шестикласник для розвитку своєї волі переривав читання книжки на найцікавішому місці і не доторкувався до неї два-три дні.

Які вольові якості він розвивав у такий спосіб?

РОЗДІЛ III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Результати складання фахового випробування із дисципліни «Загальна психологія» оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

В основу критеріїв оцінювання відповідей з дисципліни «Загальна психологія» покладена повнота і правильність відповіді на теоретичні та практичні питання.

Кожен варіант білету з дисципліни містить три завдання:

1 і 2 завдання – надати визначення терміну або поняттю;

3 завдання – продемонструвати здатність до застосування теоретичних положень при розв’язанні завдань практичного характеру.

Прохідний бал за іспит дорівнює 130 балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт за кожним запитанням дисципліни складає:

1 запитання – 35 балів

2 запитання – 35 балів

3 запитання – 30 балів

Оцінювання знань вступників оцінюється на підставі наступних критеріїв:

5-бальна шкала оцінювання			
2 (незадовільно)	3 (задовільно)	4 (добре)	5 (відмінно)
200-бальна шкала оцінювання			
100-129	130-159	160-174	175-200
Критерії оцінювання знань			
- теоретична неправильність викладу навчального матеріалу;	- неповнота викладу теоретичного матеріалу, порушення його структурованості;	- теоретична правильність, але не вичерпність на поставлені запитання;	- повнота та структурованість знання навчального матеріалу;
- помилковість аргументації при викладі основних положень навчального матеріалу;	- недостатність аргументації при викладі основних положень навчального матеріалу;	- аналітичний виклад навчального матеріалу;	- ґрунтовний аналітичний виклад навчального матеріалу;
- відсутність чіткості, лаконічності, логічності та послідовності відповідей на поставлені питання;	- порушення чіткості, лаконічності, логічності та послідовності відповідей на поставлені питання;	- окремі порушення чіткості, лаконічності, логічності та послідовності відповідей на поставлені питання;	- чіткість, лаконічність, логічність та послідовність відповідей на поставлені питання;
- відсутність відповіді на завдання практичного характеру;	- помилковість застосування теоретичних положень при розв’язанні завдань	- часткове застосування теоретичних положень при розв’язанні завдань	- застосування теоретичних положень при розв’язанні завдань

	практичного характеру;	практичного характеру;	практичного характеру;
- неакуратність оформлення та неохайність загального вигляду письмової роботи.	- велика кількість виправлень при оформленні письмових відповідей.	- наявність деяких виправлень при оформленні письмових відповідей.	- акуратність оформлення письмових відповідей.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування набрав від 100-129 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до Хортицької національної академії.

Оцінювання рівня знань вступників проводиться кожним із членів екзаменаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань вступників виводиться за результатами обговорення членами екзаменаційної комісії.

РОЗДІЛ IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Загальна психологія : підручник. / В. П. Москалець. Київ, 2020. 564 с.
2. Загальна психологія: хрестоматія: у 3 ч. Ч. 1 Упоряд.: О.П. Хохліна, І.В. Кущенко, М.О. Гребенюк. Київ, 2014. 295 с.
3. Колобич О. П. Загальна психологія : навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с
4. Максименко С.Д. Загальна психологія: навчальний посібник. Видання 3-є, перероблене та доповнене. Київ, 2020. 272 с.
5. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник. Київ, 2012. 576 с.
6. Психологія: навчальний посібник. Т.В. Іванова, О.А. Кривопишина, П.І. Сахно та ін.; за заг. ред. Л.М. Кудояра. Суми, 2011. 331 с.
7. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ, 2011. 464 с.
8. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ, 2012. 296 с.
9. Столяренко О.Б. Психологія: практикум: навч. посіб. Кам'янець-Подільський, 2015. 223 с.

Додаткова

1. Герасімова Н.Є. Загальна психологія: практикум. Черкаси, 2012. 206 с.
2. Дрозденко К.С. Загальна психологія: практикум: навч. посіб. Черкаси, 2012. 298 с.
3. Загальна психологія: хрестоматія: у 3 ч. Ч. 2. Упоряд.: О.П. Хохліна, І.В. Кущенко, М.О. Гребенюк. Київ, 2014. 295 с.
4. Загальна психологія: хрестоматія: у 3 ч. Ч. 3. Упоряд.: О.П. Хохліна, І.В. Кущенко, М.О. Гребенюк. Київ, 2014. 159 с.
5. Загальна психологія з практикумом: навч. посіб. Уклад.: О.А. Виходцева. Київ, 2012. 236 с.
6. Загальна психологія. Практичні заняття: навчальний посібник. С.Ю. Діхтяренко, Н.В. Чудаєва, Г.О. Шулдик, Л.А. Данилевич. Умань, 2013. 254 с.
7. Практикум із загальної психології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Авт.-уклад.: О.Д. Кайріс. Київ, 2013. 251 с.
8. Столяренко О.Б. Психологія особистості: навч. посібник. реком. МОНмолодьспорт України для студ. ВНЗ. Київ, 2012. 280 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Винославська О.В., Бреусенко-Кузнєцов О.А., Зливков В.Л., Апішева А.Ш., Васильєва О.С. Психологія (електронний підручник) URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-147.html>
2. Павелків Р.В. Загальна психологія (електронний підручник). URL: http://pidruchniki.com/1584072016173/psihologiya/zagalna_psihologiya
3. Дуткевич Т.В. Загальна психологія (електронний підручник). URL: http://pidruchniki.com/79874/psihologiya/zagalna_psihologiya
4. Варій М.Й. Психологія. (електронний підручник). URL: http://ipk.edu.ua/krugli_stoli/materials/Variy%20Psixo.pdf